

GOVERNMENT OF INDIA
NATIONAL LIBRARY, CALCUTTA.

Class No.

01
891.452

Book No.

D 2666
D 329c

N. L. 38.

MGIPC S4-38 LNI/56-22-5-57-50,000

NOT TO BE LENT OUT

କବି ଶ୍ରୀରାମାୟାଳ ବରଦାସ ଦାସଙ୍କ ବରଦାସ

ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ସୁଆଙ୍ଗ ।

ଅନୁମତେନ

ଶ୍ରୀ ଅକୂଳ ମହାରାଜାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ସଂଶୋଧିତ ଓ
ପ୍ରଥମକାର ପ୍ରକାଶିତ ।

୮, ସେଣ୍ଟ ଜେମସ୍ ସ୍କୋୟାର୍, ବହୁବଜାର, କଲିକତା ।

Printed By M. L. Maharana.
CALCUTTA UTKAL PRESS.
8. St. James Square, Bow-bazar.
1921.

ମୂଲ୍ୟ ଟ ୪ ମାତ୍ର ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ସୁଆଙ୍ଗ ।

ଶୁଦ୍ଧ ବୁଦ୍ଧେ ଚିତ୍ତ କର ଅଟକ ହେ । ଶ୍ରୀଭାରତ ବିଷୟକ
ନାଟକ ହେ । ପଦ । ଧନ୍ୟ ସେ କୁନ୍ତଳ ଦେଶ, ଚିତ୍ତ
କୁନ୍ତଳ ନରେଶ । ସେ ଦଶନ୍ଧି ଯେନେ ସୁଧ ହାଟକ ହେ । ୧ । ଦୁଷ୍ଟ
ବୁଦ୍ଧି ନାମେ ମନ୍ଦି, ସେହି ରାଜ୍ୟକୁ ପାଳନ୍ତି । ନାରୀ ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ
କେତେ ଚଟକ ହେ । ୨ । ତାଙ୍କପୁତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରହାସ, ତା ଯଶ
ହେତୁ ପ୍ରକାଶ । ଗୋପାଳର ପଦ କେତେ ଚଟକ ହେ । ୩ ।

ମନ୍ତ୍ରୀ — (ସୁଗଢ଼) ଆହା ଆଜି ବଡ଼ ଆନନ୍ଦ ସମୟ ହୋଇଛି ।
ଏସମୟରେ ବିଧାତା ହୃଦୟରେ ଦୁଃଖ ଦେଲା । ଆମ୍ଭେ କୁନ୍ତଳ
ସମ୍ରାଟ ନୋହୁଁ, ତାହାଙ୍କର ମନ୍ତ୍ରୀ । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୁରରେ
ଦିନପାତ୍ର କରୁଥିଲି, ମନରେ ଭାବିଥିଲି ତାଙ୍କର ପୁତ୍ର ପୌତ୍ର
ନାହାନ୍ତି, ଶେଷରେ ଆମ୍ଭେ ସିଂହଗାଦି ଭୋଗକରୁ । ତାଙ୍କର
ଜନିବନ ହେଲା ପୁତ୍ର ହେବାରୁ ମନରେ ବଡ଼ଦୁଃଖ ହେଉଅଛି ।

ଭାବିଥିଲି ଯାହା, ନ ଘଟିଲି ତାହା, ବିଦି ଦୁର୍ବିଶୁର କଲି ।
 ଏବଂ ସମ୍ପଦ, ରୁଷିବାକୁ ମଧ୍ୟ, ଦେଖୁଁ ଛଡ଼ାଇଲି । ୧ ।
 ବୁଢ଼ା ବୟସରେ, ଜନ୍ମିବ କୁମରେ, ହେବାକୁ ମନେ ନ ଥିଲି ।
 ନାମ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ, ଚନ୍ଦ୍ରରୁ ପ୍ରକାଶ, ଅଧିକ ଭେଜ ବଢ଼ିଲି । ୨ ।
 ଏହିକାଳେ ଯଦି, ନୃପତିକି ବଧୂ, ପାରିଲେ ଯଶ ରହିଲି ।
 ଢେଣିକି କାଳକ, କି ବଳ କରନ୍ତା, ଗୋପାଳ ଦ୍ଵିଜ କହିଲି । ୩ ।

ଦ୍ଵାରପାଳ—

ହେଲରେ କି ପ୍ରୟୋଜନ, ବେଳା ହେଲ ଅବସାନ ।
 କି ଲଜେ ଛଡ଼ାଇ, ଗଲାକୁ ମୋଡ଼ାଇ, ଆଜ କରବା କଥନ । ୧ ।
 ରାଜା ବୋଲି କିଏ ଜଣେ, ଖଟୁଁ ଭୁମ୍ଭୁ ଶ୍ରୀଚରଣେ, ଭୁମ୍ଭୁ ଆଜ୍ଞା
 ପରମାଣେ, ନୃପେ କରୁ ଶ୍ରୀଧ ହେ । ୨ । ଜଳରେ ଯେ
 ବୁଡ଼ାଇବା, ନବରକୁ ପୋଡ଼ାଇବା, ଗୋପାଳର ଛଡ଼ାଇବା ବନ୍ଧୁ
 କଥା ମାନ । ୩ ।

ଦୁଷ୍ଟଭୁଷି—ଦ୍ଵାରପାଳ, ଭୁମ୍ଭୁ ଯୋଗେ ଏ କଥା ନୁହେଁ ।
 ଆମ୍ଭର ଯେଉଁ ସୁପକାର ଅଛନ୍ତି ତାକୁ ଡକାଇ ଦଅ ।

ସୁପକାର—

ପନ୍ଥା ଭେଜ ମନୁ ଆଜ ହେ ଶ୍ରୀମନ୍ତ ମହାସଜ ।
 ପାକ ଶାକ ସବୁ ଆମ୍ଭର ହାତରେ ପାୟ ନୋହେ କେଉଁକାର୍ଯ୍ୟ । ୧ ।
 ପିସୁଷରେ ଆଣି ବିଷ ପୁରାଇଲେ କେ ଜାଣି ପାରିବ ବ୍ୟାଜ । ୨ ।
 ମଣୋରଢ଼ି ଏହିକ୍ଷଣି ଜଣାଇଲେ, ଅଣାଇ କେ ହେବ ସଜ । ୩ ।
 ଗୋପାଳ ବୋଲେ ଏ କ୍ଷଣି ଫଳ ଦେଖ ରାଜସମ୍ପତ୍ତିରେ ମଜ । ୪ ।

ସୁପକାର—ଆହେ ଦ୍ଵାରପାଳ, କୁନ୍ତଳ ସମ୍ରାଟକୁ ଅଣାଇ ଦିଅ ।

ରାଜାଙ୍କର ଭୋଜନ ସାମଗ୍ରୀ ।

ଶାଳଅନ୍ନ, ସୁନାଆଳରେ ବାହିଛି, ଡାଲିମ୍ବା ଅନ୍ନ ତା
ପାଖରେ । ଦଧି ଦୁଧ ଅନ୍ନ ନାନାଦି ବ୍ୟଞ୍ଜନ ପୁର ମହକୁରା
ବାସରେ । ୧ । ଖେଚଡ଼ା ଖେଚଡ଼ୀ ପଲ୍ଲର ଶରଡ଼ ସର
ଦହିକଡ଼ ଛୋଷରେ । ୨ । ମହୁର ଆମ୍ବିଲ ବାଇଗଣ ଝୋଳ,
ଝାଲ ହୋଇଅଛି ବେଶରେ । ଗୋପାଳ କହୁଇ ଏଥୁକି
ମିଳବ, ପଡ଼ିବ ଲଳିତା ଶାଗରେ । ୩ ।

ରାଜା—ଆହେ ପ୍ରଣେଶ୍ଵର ! ଆଜି ଖାଇବା ସାମଗ୍ରୀ ବଡ଼
ଭଲ ହୋଇଥିଲା । ଖାଇଲା ବେଳୁଁ ମୋହର ଦେହ ବିଚଣ୍ଡାସ
କଲି ପରି ଦୋହଲ ଉଠୁଛି ।

(ଏତେ କହି ଧର ଧର ବୋଲି, ପ୍ରାଣ ସ୍ଫୁଟିଗଲା ।)

କଥା କହୁଁ କହୁଁ ଏବେ ହେଲା ଏକି ବିଷୟ ।

ସୁଖକାଳେ ଦୁଃଖ ଆଣି ଘଟାଇଲା ଦଇବ । ୧ ।

ସଜ ରାଜାବ ପରସ୍ପେ ଛୋ ବଦନ କେମନ୍ତେ ବିରାଜୁ ଥିଲା ।
ଶୁଭୁଁ ୨ କହୁଁ ୨ ମୃତ୍ୟୁର୍ଦ୍ଧକେ କେମନ୍ତେ କଲା ହୋଇଲା । ୨ ।
ଏ ବୃଦ୍ଧ କାଳରେ ବଧାତା କୋଳରେ ଦେଇଥିଲା ପୁତ୍ରଗୋଟି ।
ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ବୋଲି ବାଛ ନାମ ଦେଲି, ପଡ଼ିଅଛି ମର୍ତ୍ତ୍ୟଲୋଟି ॥
ବ୍ୟାଧିର ପୀଡ଼ିତ ବଛ ନ ଥିଲାବନ କହିଲି ଆଗ ହୋଇ ।
ଦେବାଣ ମାଇଲା କେବିଷ ଖୋଇଲା ବୁଦ୍ଧିମୋହେ ଦିଶୁନାହିଁ ।
ପତିବ୍ରତା ସତୀ ମଧ୍ୟରେ ଗଣନ୍ତି ପତିସଙ୍ଗେ ଦେବପ୍ରାଣ ।
ବୁଝୁବୁଦ୍ଧି ମନ୍ଦି ଅମୃତ ହୁତା କହେ ଗୋପାଳ ଚରଣ । ୩ ।

(ଦୁଷ୍ଟବୃତ୍ତିର ଉକ୍ତି)

କିଧାତା ବଳକୁ କର୍ମଅଳଙ୍କାରୁ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇବା ପଳ ନାହିଁ
 ବିପୁଳ ସମ୍ପତ୍ତି ସମ୍ଭାଳବା ଏଥୁ ତୁମ୍ଭ ଶ୍ରୀମୁଖରୁ ଆଜ୍ଞାନେଇ । ୧ ।
 ଅଲ୍ୟଳ ଦୁଲ୍ଲୀଳ, ଦେଲେ ଅଷ୍ଟ ଡୋଳ, ପାଳନରେ ମନ
 ଯୋଗାନେଇ । ୨ । ଏହୁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟପୁର, କେଅଛି ଅମର, ବେଳ
 ହେଲେ ଯାନ୍ତି ଆଗହୋଇ । କେକାହା କୁମର କେକାହା ପିଅର
 ମାୟା ସଂସାରରେ ଜନ୍ମନାହିଁ । ଗୋପାଳ କହଇ ଆତ୍ମାତ୍ମିକ
 ହେଲେ ଏଥୁ ଅଧିକରେ ପାପ ନାହିଁ । ୪ ।

(ଶୁଣୀର ଉକ୍ତି)

ସମ୍ଭାଳ ରାଜ ସଦନ ପାଳ ଚନ୍ଦ୍ରହାସକୁ । କାଳେ କାଳେ ରହି
 ଥାଉ ପାଳନର ଯଶକୁ । ୧ । ଧର୍ମଦେବ ଯେବେ ସାକ୍ଷୀ,
 ପତି ସଙ୍ଗେ ହେବ ଦୁଃଖୀ । ଚନ୍ଦ୍ରସୂର୍ଯ୍ୟ ପଶୁପତି ନ ଯେନିବ
 ଦୋଷକୁ । ୨ । ଏତେକହି ଶ୍ରୀମାବର, ପ୍ରଭକ୍ଷଣ ସପ୍ତବାର ।
 ଗୋପାଳ ବୋଲେ ପତି ଅନଳେ ଦେଲି ଝାସକୁ । ୩ ।

(ଦୁଷ୍ଟବୃତ୍ତିର ଦାସୀମାନଙ୍କୁ ଆଦେଶ)

ଦାସୀମାନେ ନେଇ ସମ୍ଭାଳ ଏବେ ଚନ୍ଦ୍ରହାସକୁ । ବେଳେ
 ନନ୍ଦୁଡବ ରାଜ ସିଂହାସନର ପାଶକୁ । ୧ । ବେଳେ ଆସି
 ନାମ ଛାର, ନକହିବ ମୋ ଆଗର । ଯେମନ୍ତେ ପୋଷେ
 ଭଦର ନିଅ ତୁମ୍ଭ ପୌରଷକୁ । ୨ । କେ କରୁଏ ଶୀରପାନ,
 କେଉଁଥିଲ ମିଷ୍ଟ ଅଳ । ଗୋପାଳ କଲ ରତନ ରଜନୀ
 ପୀବକାସକୁ । ୩ ।

(ଚନ୍ଦ୍ରହାସର ପ୍ରବ)

ଶ୍ରୀ ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ଜଗତ ବନ୍ଦନ ଭକ୍ତ ହିତ ଦାନକରୁ ।
ମୁଗ୍ଧର ମୁକୁତ ଶ୍ରୀ ପରମାନନ୍ଦ, ସୁନ୍ଦର କୁସାମୟ ଭକ୍ତ । ୧ ।
ଶ୍ୟାମଳ ସୁହୃଦ ରୂପ ବିଭକ୍ତ, ପୁରୀର କମ୍ବର ଭକ୍ତ । ୨ ।
ଭଗବତ୍ ହୃଦୟ ଅଶିଳ ପାଳକ ଗୋପାଳ ପାଦ ପଦ୍ମ ଭକ୍ତ । ୩ ।

ଉଷି—ହେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ଆମ୍ଭେ ପୂର୍ବ
ଭଗବାନ । ତୋତେ ଅନୁଗ୍ରହ କରି ଏହି ଶିଳାକୁ ଦେଇ ଆମ୍ଭ
ସବା ସର୍ବଦା ପାଖରେ ଥିଲେ ବିପଦ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ତୋହର
ଛତ୍ର ଗୋଟି ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ଯେ ହନୁକ୍ତା ସିଦ୍ଧ ସେହନୁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ
ପାରବାର ପୁର ।

ଭିଷିଙ୍କର ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସ—ମୁନ ମହାରାଜ, ଆପଣ କେଉଁଠି କୁ ଗମନ କରୁଅଛନ୍ତି । ଆପଣଙ୍କ କାଶରେ ଏକ ପୁରୁଣ । ତହିଁରେ ଭଗବାନଙ୍କ ନାମ ଥାଏକି ନା ?

ଭିଷି—ଆରେ ପୁଣି ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ଏ ପୁରୁଣ, ଭଗବାନଙ୍କ ବିଷୟ ଏଥିରେ ଅଛି ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସ—

ମୋତେ ଦେଖିଯାଅ ମୁନବର ରାଜ ସଦନ । ଦେଖିବା କେମନ୍ତ ହେବ ରାଜଦର୍ଶନ । ୧ । ପାତ୍ର ମନ୍ତ୍ରି ପ୍ରଜା ବୃନ୍ଦ, କେମନ୍ତେ ଛନ୍ତି ଆନନ୍ଦ । ଦେଖି ଛନ୍ତିଯାଉ ଦୃଢ଼ ପୁରୁଷମାନ । ୨ । ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ନାମ କେମନ୍ତ, ତହିଁ ହୋଇଅଛି ଖ୍ୟାତ । ଗୋପାଳ ଭରଣ ଶତ୍ତ ତହିଁ ନିମିତ୍ତ ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି—ମହାରାଜ, ଏକାଳକଟି କାହାର, ଏ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଚକ୍ର ଧାରଣ କରି ଅଛି । ଜଣାଯାଏ ଏବେ ଭକ୍ତିମାନ ହେବ ।

ଭିଷି—ହେ ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି ମହାରାଜ ! ଏ କୁନ୍ତଳ ସମ୍ରାଟଙ୍କ ପୁତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରହାସ । ଏହାକୁ ଯତ୍ନକରି ପାଳନ କର ।

କାଳକ ଗୋଟା ପାଳ ଏଟା କାଳକ ମୋହର ଦେଲା । କାଳକାଳକୁ ହୃଦୟାକୁଳ ମୋହର ନିଷ୍ଠେ ରହିଲା । ୧ । ଚନ୍ଦ୍ରମା ଜଣି ପୁସ୍ତମା ରତନକୁ ଢାଉ ବହିଲା । ସେ ଅଷ୍ଟାଦଶ ଲକ୍ଷଣ ଯୁକ୍ତ ବିଧାତା ଢାଠାରେ ଦେଲା । ୨ । ନେଇ ପୋଡ଼ାନ୍ତି ଜଳେବୁଡ଼ାନ୍ତି ନିନ୍ଦାକୁ ଡର ହୋଇଲା । ଗୋପାଳ ଭଣେ ଶୁଶ୍ରାଳ ଗଣେ ସ୍ତମ୍ଭକୁ ବେଗେ ସାଇଲା । ୩ ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି—ଆହେ ଗୁଣ୍ଡାଳଗଣ ଉନ୍ମେମାନେ କାନନ ମଧ୍ୟକୁ ନେଇ ଏହାକୁ କାଟି ଏହାର ଚୁଧର ଆଣିଲେ ଉନ୍ମକୁ ପୁରସ୍କାର ଦିଆଯିବ ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସର ପ୍ରକ ।

କହିଁ ଗଲେ ଏକପଦେ ଦୀନଜନ ପରିତ୍ରାଣ । ଗହନ କାନନ ମଧ୍ୟ, ଯେ ଯାଉଅଛି ପ୍ରାଣ । ପଦ । ଗୁଣ୍ଡାଳ ବୁଦ୍ଧି ଗୁଣ୍ଡାଳେ, ଭଲର ଆଣି ଏସ୍ତଲେ । ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି ମନ୍ଦି ବୋଲେ (ମୋତେ) ଦେଉ ଅଛନ୍ତି କଷଣ । ୧ । ଶିଳା ଗୋଟି ଉଣ୍ଡେଇର, ତାଙ୍କେ ଗମ କୁଣ୍ଡ ହରି । ଗୋପାଳ ଦୁଃଖ ବିହର, ମାୟା କଲେ ନାଶୟଣ । ୨ ।

ଗୁଣ୍ଡାଳମାନଙ୍କର କଥୋପକଥନ ।

ଆହେଲା ଆମ୍ଭେମାନେ ପୂର୍ବରେ କି ପାପ କରିଥିଲେ ଯେ ଗୁଣ୍ଡାଳଦରେ ଜନ୍ମ ହେଲେ । ଏ ପିଲକୁ ମାରି ଅବା କେଉଁ ଫଳ ପାଇବା । ଯାହା ଏହାର ଛଡ଼ ଗୋଟି ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠରୁ ଗୋଟିଏ କାଟିକରି ନେଇ ସେ ରକତ ଦେଇ ପୁରସ୍କାର ନେବା ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧିର ଆନନ୍ଦ ।

ଟୋକା ଶଶୁକ ମୋତେ ଭଲ ଦକା ଦେଉଥିଲା । ଟୋକା ମାଲୁ ପସୁୟେ ଛୁପି ଯା ଚାକ୍ୟ କହିଲା । ୧ । ଟୋକା କରିଦେଲା ମୋତେ, ଲଜାଇଲା ଚନ୍ଦ୍ରାବଳେ । ଠେକା ଟାଣିଣ ମାଥେ ଯେତେ ବେଳେ ବସିଥିଲା । ୨ । ମନେ ମୋର କୁମର ପ୍ରଦାନେ ହେବ ଉତ୍ସର । ବଦନେ ଗୋପାଳ ଗିର ରବନକୁ କାମୋଡ଼ିଲା ।

—ସିଃ—

ଶବର —

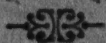
କାନନରେ ପଡ଼ିଅଛି କାହାର ଏ ନନ୍ଦନ । ହରେଷମ
କୃଷ୍ଣ କହି କରୁ ଅଛଇ ସେଦନ । ୧ । ଜଗନ୍ନାଥ ମୁଗଗଣ୍ଡା ଆସି
ଘେରି ବସି ପକ୍ଷୀମାନେ ନାଚୁ ଘୋଷି, ବାହୁଛନ୍ତି ପବନ । ୨ ।
ଚଉଦିଗକୁ ଚାହିଁଲୁ ପୁତ୍ରକୁ କୋଳେ ଧରିଲୁ । ଗୋପାଳ
ଦିନ କହିଲୁ, ମିଳିଲା ନିଜ ସଦନ । ୩ ।

ଶବରଣୀ ।

କାହୁଁ ଆସିଲେ ସୁକୁମାର କାହା ନନ୍ଦନ । ନ ଦେଖି ଜନନୀ
କାରୁ ପୁଡ଼ିବ ଯିବ ଜୀବନ । ୧ । ଶୁକ କୁମାର ପରି କୋଟି
କାମ କୋହେ ସରି । କେତେ କାଳ କୁଣ୍ଡଳାରି ଗଢ଼ିରଖିଲୁ
ଯତନ । ୨ । ଦେବି ଯାଇ ଦେଇ ଆସ, ଉଡ଼ି ଯିବକି ସାହିସ ।
ବିଷ କରି ଦେବ ଗ୍ରାସ, ଗୋପାଳ ପଦ ରଚନ । ୩ ।

ଶବର — ପ୍ରାଣେଶ୍ଵରୀ, ଏହାକୁ ବନଜାବମାନେ ବେଢ଼ିଥିଲେ,
କେବଳ ଆମ୍ଭର ପୁତ୍ର ନ ଥିବାରୁ ଭିକାର ଦେଇ ଅଛନ୍ତି,
ଆନନ୍ଦ ରୂପେ ପାଳନ କର । ଏହାକୁ ବିଦ୍ୟା ପଢ଼ାଇବା ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସର ପାଠଶାଳାକୁ ଗମନ ।

ଏଥୁଅନନ୍ତରେ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ଗଲା । ବିଦ୍ୟା ଶୁଭୁ
ପାଦେ ଯାଇ ଦଣ୍ଡକଟ କଲା । ୧ । ଖଡ଼ି ଧରି ଗୁରୁ ଡୋଳ
ଉଠନ୍ତି ବିଧି । ଯେତେ ରୂପେ ବିଦ୍ୟାଶୁରୁ ଦେଇଲେ
ପାଠ । ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ସଦାବେଳେ ଭଜେ ହରେକୃଷ୍ଣ ॥ ଅନେକ
ମାରିଶ, ଗାନ୍ଧବେଇ ବୋଇଲେ କୋପ ହୋଇ । ନେତ୍ରଶୁଣ୍ଠା
କୁଳାଙ୍ଗାର ହୋଇଲୁ । ଜନସ୍ତରେ ପଡ଼ିଥିଲୁ, ବିପାର
ନ ମଲୁ । ପାଠ ଶୁଭ ଗୋପାଳ ବୋଲେ ଶୁଣ ଏଥର । ୩ ।

ବନ୍ଦୁକାସର ବିଳାପ ।

ଆହେ ବିଦ୍ୟାବନ୍ଧୁ, ମୋତେ ଯାହା କଣିକାରେ ଦଣ୍ଡ । ହରେ
ସମ କୃଷିକନ୍ତ ନକଲଇ ଭୁଣ୍ଡ । ୧ । ଯାହାଙ୍କ ମହିମା ଖ୍ୟାତ
ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ । ସେ ନାମ ଶୁଣିଲେ ଆଉ ନ ରହିବ ପିଣ୍ଡ ।
ପାଦପରଶ ମାତ୍ର ଅବଳା ଶିଳାଶୁଣ୍ଠ । ଲଙ୍କା ବିଧିରେ
ସେ ବାନର ହୋଇ ରୁଣ୍ଡ । ୨ । ଥଣ୍ଡା ହେଲେ ଗୁରୁଗୁଣ ଅଣ୍ଡା
ତାର ବାଣୀ । ସେଣ୍ଡା ନୁଆରଣ ସେ ଦେନ ଗଲେ ପୁଣି । ୩ ।
ଶୁଣାଇ କହିଲେ ଯାଇଁ କୁଳନ ଆଗର । ଗୋପାଳ ବୋଲେ
ନ ପଡ଼ୁ ବନ୍ଧୁ ମୋ କୁମର । ୪ ।

—ସଙ୍ଗ—

ଧନୁ ବିଦ୍ୟାରେ, କୀର ପଣରେ, ଟାଣ ହୋଇଲି କୁମର ।
ଶୁଣଇ ଯହିଁ, ଆଶର ବହି, ସମସ୍ତ ସଜ ଭଣ୍ଡାର । ୧ ।
ପ୍ରଜା ମାନଙ୍କୁ, ତଳାର ବାନ୍ଧୁ, ବୁଝାଇ କହେ ବଚନ ।
ଏକାକଶୀର, ବ୍ରତକୁ କର, ନୋହିଲେ ତେଜ ଏସ୍ଥାନ । ୨ ।
ଶୁଣି କୁଳିନ ହୋଇ ଆନନ୍ଦ, ସିଂହାସନ ସମର୍ପିଲା ।
ବନକୁ ବନ, ନାମ ଭଜନ, ଅଧିକେ ତେଜ ବଢ଼ିଲା । ୩ ।
ଶୁଣରେ ଶିଖ୍ୟ, କୁଳଲ ବେଶ, ସଜାଙ୍କ ଅଧିକ ମୁହିଁ ।
କାଷିକ କର, ପଠା ଭବନର, ଗୋପାଳ ଭବନ କହି । ୪ ।

କୁଳିନ—ଆହେ ଗୁଣାଳଗଣ, ତୁମ୍ଭେ କୁଳଲ ବେଶକୁ
କାଷିକ କର ଦେନଯାଅ ।

ଗୁଣାଳ—ଯେ ଆଜ୍ଞା ।

ବୁଝୁଛୁ—ଆରେ ତୁମ୍ଭେମାନେ ଭୋଜନ କର, ଯାଅ ।

ଗୁଣାଳ—ମହାଶୟ, ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ଏକାକଶୀ ବ୍ରତ, ଆତ୍ମ
ମାନେ କିଛି ଖାଇବୁ ନାହିଁ ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି—ତୁମ୍ଭକୁ ଏକାଦଶୀ ଗ୍ରହ କିଏ ଶିକ୍ଷା ଦେଲା ।
 ଗୁଣ୍ଡାଳ—କୁଳିନ ଗଜାରପୁତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରହାସ, ଅମ୍ଭକୁ ଶିକ୍ଷା
 ଦେଇଛନ୍ତି ।

ଗୁଣ୍ଡାଳ ଜାତି ମୃତ୍ୟୁ, ମେଘୋରୀ ଏ ଶୁକ୍ରା; ଦଣ୍ଡା କୁଳା
 ଅସ୍ତଳ ଗୋସ୍ଥାଳରେ । ୧ । ଯେଣୁକର ଧଇଲେ, ସେଣୁକୁ ମୋଡ଼ି
 ଦେଲେ, ଭେଣୁ ହୋଇ ଥିଲେ, କି ବଳରେ । ୨ । କୁଣ୍ଡାସକ
 ପରାବ, ଗୁଣ୍ଡା କରବି ମୁହିଁ; ଅଣ୍ଡାଟା ହୋଇବି କି ଭୂପାଳରେ ।
 ଦଣ୍ଡା ବାଟରେ ଯାଇ; ଭଣ୍ଡାର ଲୋଟି ମୁହିଁ; ଅଣ୍ଡା କରବି
 ରାଜ୍ୟ ସକଳରେ । ୪ । ଗଣ୍ଡା ଗଣ୍ଡା ସରନ, ଗଣ୍ଡା ବରଜି
 ଘେନ; କହର ପିଣ୍ଡାବସା ଗୋଟାଳରେ । ୫ ।

କୁଳିନ—ଆହା କହ ଭାଗ୍ୟ; ଆଜି ମୋର ଶରୀର ପୁର
 ପବିତ୍ର ହେଲା ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି—ଆହେ କୁଳିନ, ଏପୁତ୍ର କାହାର କହ ।

ମହାବୀର ଏପୁତ୍ର ନୋହେ ମୋହର । ବନସ୍ତରେ ପଡ଼ି
 ଥିଲ ବେର ଅଛନ୍ତି ଉତ୍ତର । ପଦ । କିଏ ଜନ୍ମ କରିଥିଲା;
 କାନନେ ପକାର ଗଲା, ଛଡ଼ିଅଛାଳି ଯାଉଥିଲା, କାଟି କେ
 ନେଲା ପାମର । ୧ । ବନ ପଶୁ ଜୀବମାନେ; ଜଗିଥାନ୍ତି ସବୁ
 ଦିନେ । ଗୋପାଳ ଚରଣ ମନେ ଜାଣିଲା ଏବେ ବାହାର ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି—ଆରେ ଏହିତ କୁଳିନ ସମ୍ରାଟକପୁତ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ।
 ଯାହାହେଉ ଯାକୁ ଏକ ବୁଦ୍ଧି କରି ମାରିବା । ଆହେ କୁଳିନ
 ଶସ୍ତ୍ରୀଏ ପତ୍ର ଆମ୍ଭ ପୁତ୍ର ମନ୍ଦନ ପାତ୍ରରେ ଦେବ ।

ଦୁଷ୍ଟାଦି—

ଶବରରେ ତୋପୁତ୍ରକୁ ପଠା ଆମ୍ଭ ନକର । ଯବର
ମଦନ ପାଇଁ ସେ ଅନ୍ଧ ଏକ ଶବର । ୧ । ଯିବ ଏହିକ୍ଷଣି ସୁତ୍ର
ନେବ ଆମ୍ଭ ଠାରୁ ପତ୍ର । ଭାବ ବହିବଟି ସୁତ୍ର ପାଇଲେଟି
ଶବର । ୨ । ପାଇବ ବଡ଼ ପୋରଣ । ପ୍ରାସ୍ତ ହେବ ପାଦି
ଦେଶ । ରହିବ ଗୋପାଳ ଯଶ ଲେଖେ ଏହି ଭାବର । ୩ ।

ଦୁଷ୍ଟାଦିର ମଦନ ନିକଟକୁ ପତ୍ର ।

ଜୟ ଜଗନ୍ନାଥ, ମଦନ ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାପୁତ୍ର, ସଦା ଆମ୍ଭ ଜଲ୍ୟାଣ
ବାନ୍ଧିବ । ଲେଖିଲ ଗୋହର ହିତ । ଶକ୍ତେ ହେବୁ ନୃପକାଥ,
ଏବେନ କରବୁ ନୟନ । ଯାହା ଠାରୁ ନେବୁ ପତ୍ର । ହେଲା ନ
କରିଣ ମାତ୍ର । ବିଷକୁ ଦେବୁ ଭୁରିବ । ନୋହିଲେ ତୋହରି
ମାଥ । କାଟିବ ଯାଇ ଭୁରିବ । ଗୋପାଳ ବରଣ ରବିତ ।

ଶବରର ସୁତ୍ରକୁ ଉପଦେଶ ।

ଧନ କୁଳଲ ଦେଖି ଅଛି ଜଣା; ନ ହେବୁ କଣ । ଦେବ
ନ ଦେଖି ପିଣ୍ଡ ପ୍ରାଣ ଯାଏ ଗୁଡ଼ି । ଚଡ଼ବଡ଼ ନ ଅଲଲେ ଶିର
ମୁଁ କରୁଡ଼ି । ଭାବୁଥିବି ହର ଘଡ଼ି ତୋ ବଚନ ଗାଣା । ୧ ।
ବାଟପାଟ ଦେଖି କାହିଁ ବିଶାମ ସାରିବୁ । ପରସ୍ପରି ଦେଖି
କାହିଁ କଥା ନକହିବୁ । ଗୋପାଳ ବୋଲରୁ ତୁ ମୋଦୁଃଖି
ଧନ ଦିଶା ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସକୁ ବେଶି ଜେମାଙ୍କର ଭାବନା ।

ନଗରକସ୍ତ୍ର ନାଗର କାହୁଁ ଅରଲରେ । ନାଗରକ
ଦମ୍ଭୁଆଉ ନ ସହିଲରେ । ପଦ । ହଗ ମୋତେ ଦୁନାହିଁ,
ସୁନ୍ଦର ରୂପକୁ ଗୁହିଁ । କିଯୋଗରେ ଗଢ଼ି ବହି ଥୋଇଲରେ । ୧ ।
ଜାଗର କେ ଜାଳ ବସି ସାଗରେ କେ ଥିବ ଝାସି । ନାଗରେ
ବସାଇ ନିଶି ପୋଡ଼ିବରେ । ୨ । ହୋଇଲକେ ଅପମ୍ୟାଦ
ଲୋକଯାଇ ଗୋଡ଼ାବନ୍ଧୁ । ଗୋପାଳର ଲଜଭୀତି ରହିଲାରେ ।

ଜେମାଙ୍କର ସଖି ସହ କଥୋପକଥନ ।

ଜେମା—ସଜନୀ ଗୋ ଏ ମୋହର ସ୍ବାମି ହୋଇ ଥାନ୍ତେକି,
ଏପରି ସଂସାରରେ ସୁରୁଷ ବିଧାତା ଗଢ଼ିଥାଏ । ଦେଖିତାଙ୍କ
ଶିରପରେ ଗୋଟିଏ ଗିଟାର ଥିଆ ହୋଇଅଛି । ଥିରକର ଆଣ
ପାଠ କରିବା । ଏଇ ଆମ୍ଭ ପିତାଙ୍କ ହାତ ଗିଟାର । ଏପରି
ନିଶ୍ଚୟ ହୃଦୟ । ବିଷ ଦେବାପାଇଁ ଲେଖିଛନ୍ତି । ଯାହାହେଉ
ମୁଁ ଏଥିରେ ଗୋଟିଏ କୁହୁନି କରିବି । ବିଷୟକୁ ବେବ ।

ଜେମାଙ୍କର ସହଚରୀ ପ୍ରେରଣ ।

ପରୁର ପରୁର ଦାସୀ ପରୁରଲେ ଚାକୁସାର । ସୁରୁରୁ
ଦୟନା ସଜ ଜେମାଙ୍କ ହେବେକି ସାର । ହୋଇ ଅଛନ୍ତି ନା
ବିରା ଅବିବାହ କି ନକସୁରା । ତାହାକୁ ହେବନା ଶୋଭା
ବିଧାତା ଅଛି ଦଟାର । ପିତା ପାଶେ କରିଅଳ । କରିବି ମୋ
ଗଳାମାଳ । ଗୋପାଳ ଚରଣ ଭାଳ, ମନୁ ପାଶୋରିବେ ନାହିଁ ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସର ଉତ୍ତର ।

କୋକ ଉତ୍ତର ଲୋକ କରି, ପାରିବୁ କି ପ୍ରେମ ଧନେ
ଦିଶିନେଇ ରେ । ଟେକି ଭାଗ୍ୟଥିଲେ ଶୀକେ ଦୁରନୋହି, ଶକି
ରହିଥିବ ତା ପାଶରେ ॥ କୁଞ୍ଜ ପିନ୍ଧାଇଥିବ ବାସରେ,
ନାନାଫୁଲ ଖଞ୍ଜିବ ବେଶିପାଶରେ । ଆରେସାରସ ମୁହିଁ,
ହେଲା କଲେ ହରତାଳ ଅଙ୍ଗୀ, ଲେଖି ଦେଉଛ ପ୍ରେମ ପତର ।
ପଲାଇବାକୁ ନାହିଁ ଶାଢ଼ରରେ ॥ ଆଉକି ଚଳଥିବ
ମୋହରରେ । ଦ୍ଵିଜଗୋପାଳ କହି ପ୍ରେମଧନେ ଦିଶିନେଇରେ ।

ରାଜ ଜେମାଙ୍କର ବିଦାୟ ।

ବିଦାହେଲି ମନେ କରିବଧନ । ନିଧାର୍ଯ୍ୟ କହୁଛୁ ବିଧାତାର
ଭଣ୍ଡ, ଭୁମ୍ଭୁଠାରେ ରଖିଗଲି ଜୀବନ । ପଦା ବଳାର ସିବାକୁ ପାଦ
ନ ଉଠେ । ଆଉତ ବଚନ ନିଷ୍ଠୁରେ କଣ୍ଠେ । ଲୋକତ୍ୟାଗି ତ
ଓଡ଼ିଶ ଶଙ୍କଟେ, କିକରି ପାରନ୍ତା ପାପି ମଦନ । ୧ । ଭୁମ୍ଭୁ ରପଗୋଟି
ନେହେଦେଖି, ସଂସାରେ ସାରକରି ବାନ୍ଧିଅଛି । ଗୋପାଳ
ବୋଲଇ ଯାହା ସୁଁ ପାଞ୍ଜୁଛି, ପପନ୍ତେ ବାନ୍ଧିବା ହେଉଚିମନ । ୨ ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସର ଉକ୍ତି ।

ଚଣ୍ଡକର ଅଧରରେ ଆଉ ତୁ ଦଣ୍ଡେ ରହି ଯା ।
ଜଣ୍ଡ ବଚନରୁ ପଦେ ବାରେ ଶୁଣାଇ ଦେଇ ଯା । ଘୋଷା ।
ଦଣ୍ଡ ଦେଉଅଛ ମାର, କାଣ୍ଡରେ ମରମମୋର ।
ଦଣ୍ଡକେ ନ ହେବ ସ୍ଥିର, ଗୁଣ୍ଡେ ଫେରିବ ଗୁହିଁ ଯା । ୧ ।
ତୁଣ୍ଡେ ନ କହୁ ବଚନ, ବାଣ୍ଡରେ ହୁଅବେ ଜନ ।
ମୁଣ୍ଡ ବିକା ଗୋପାଳର, ହାତେ ଜୀବନ ନେଇ ଯା । ୨ ।

ଦାୟିମାନଙ୍କର ପ୍ରବୋଧ ।

ଯାହା ହେବାର ହୋଇ ଶକ୍ତି, କିମ୍ବା ଭାଲଗୋ ସଜ
ଦୁର୍ଲ୍ଲଭା । ଘୋଷା । ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି ପିତା ତୁମ୍ଭ ଦୁଷ୍ଟ, ନିଷ୍ଠେ
ଜାଣିଲେ ହେବ ଅନୁଷ୍ଠ, ତୁମ୍ଭେ ଅବିବାହ ସୁଲକ୍ଷଣୀ । ୧ ।
ଏତତୁମ୍ଭ ଅନୁରୂପେକର, ଜଣାଯାଏ ହୋଇବାରସ୍ଥିର, ନିଷ୍ଠେ
ଦୟାଲବ କୁଣ୍ଡପାଣି । ୨ । ଏତେକହି ଦାସୀ ପ୍ରବୋଧଲେ,
ନଜ ସଦନକୁ ଚଳିଗଲେ, ଦ୍ଵିଜ ଗୋପାଳ ଚରଣ ଭାବୁଣି ।

ମଦନର ଆନନ୍ଦ ।

ପିତାକଲେ ବଡ଼ପୁତ୍ରଙ୍କୁ ଏକର ସ୍ଥିର । ସିନ୍ଧୁରେ ଆତୁର
ଘୋଷଣ କର ଅ ବିଷୟାର ବିଭାଘର । ନଜ ଜନମାନ ପାଶକୁ
ସୁରଣ, ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ତତପର । ୧ । ଭାଟ ଜଉବିଷ ବ୍ରାହ୍ମଣ
ଭକାର, ମିଳିକଲେ ବିଭାଘର । ବର କନ୍ୟା ବୋହୈ କନକ
ବେତରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଦ ଭୟର । ୨ । ବିଧିମତେ ସର୍ବକାର୍ଯ୍ୟ
ବହାରଲେ, ବିଜେ ମଧୁଶୟନୀ ପୁର । ଗୋପାଳ ବୋଲେ
ସେବନ, ନ ଆନନ୍ଦ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ବିଷୟାର । ୩ ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ଗୀତ ।

ଘଣ୍ଟି ବସିଲୁ କାହିଁ କି, ରହିବେ ମନରୁ ମାନ । ବୁଝିବେଶୀ
ଆସେ ମୁଁ ତୋହର କୀର୍ତ୍ତା ଜନ । ୧ । ସୁଗତରେ ବିବାକର
ରହିବ ହେବ କାହାର । ଲୁଚ ସୁଷ୍ଟରଣୀ ଘର, ଦେଶାହେଲ
ଯୋହିଁବନ । ଭୋଜନ କିବା ଶୟନେ ରହିଥାଉ ମୋନସ୍ତନେ,
ଗୋପାଳର ସଦାବନ ରହୁହୋଇ ତୋ ଅଧନ ।

ବିଷୟାର ଭକ୍ତି ।

ସେହି ଜଳଘାଟ, ସେହି ଚକ୍ରଭେଟ, ସେତେ ମୁଁ କପଟ
କରିଛୁ ହେ । ପିତା ଆତ୍ମ ଦୁଷ୍ଟ, କରିଛୁ ଆକଟ, ଲୁହୁରପତି
ମୁଁ ଅରିଛୁ ହେ । ୧ । ସଦନରେ ଆତ୍ମ ମଦନ ପାଶକୁ, ବିଷ
ଦେବାପାଇଁ ଲେଖିଛୁ ହେ । ବଦନରେ ତାହାକିସ ମୁଁ କହିବି
ବେନିଆଣିରେଇ ଦେଖିଛୁ ହେ । ୨ । ବିଷୟକୁ ଦେବ ଗୋଲିଏ
ହୋଇଲି ଯହୁଁ ତୁମ୍ଭରୂପ ଦେଖିବି ହେ । ପରିଚୟ ନେବା
ବୋଲି ପଶୁରିଲି ଗୋପାଳର ମନେ ରଖିବି ହେ । ୩ ।

ମଦନର ପିତାକିଙ୍କକୁ ଅନୁର ପ୍ରେରଣ ।

ଆହେ ଅନୁର ମାନେ, ଆତ୍ମ ବିଷୟାର ବିଭାଦର ହେଲୁ,
ପିତା ଜାଣି ନାହାନ୍ତି, ବିଭାଦର ସାମଗ୍ରୀ ନେଇକରି ଯା ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧିର ଭାବନା ।

ମୋ କପଟକୁ କଟାଇଲିରେ ଦୁଷ୍ଟ କୁଳକ ଚୁଟ ।
ହେ ପାର ତାର ଗଳାକୁ ମୋଡ଼ନ୍ତି, କାମୋଡ଼ି ହୋଇଲା ଓଷ୍ଠ
ଏ ନଟ ଘଟ ମଦନ ଲଗାଇଛି ଦେଖିବ ଅନ୍ଧସ୍ଥ ବାଟ ।
ଗଟ ହୋଇଥାନ୍ତା କୁଟ ନ ହୁଏିଲା ବେଗେ ସାଜ ଶୁଜ ଥାଟ ।
ନାଟକ ବାଦରେ ଭିନ କଟାଜିଛି ଗୋପାଳର କେଉଁ ବାଟ ।

ମଦନର ଭକ୍ତି ।

ପିତା ସେ ଆଜ୍ଞା କରିଲୁ ପୁର । ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ନେଇ ବିଷୟକୁ
ଦେଇ କହୁରୁ ବିଭାଦର । ପଦ । ଭାଟ ଜଜ୍ଜିତସ, ପ୍ରାଦୁଶ
ଭକାରି, ଲଟ ର ଦେଲୁ ଭଣ୍ଡାର । ସକଳେ ସମୁଷ୍ଣ, ହୋଇ
ସକଳେ ଶଳେ, ପ୍ରଶଂସା ହେଲା ଅପାର । ୧ । ବାଦ ଶବଦରେ,
କମ୍ପେ ଭିନ ପୁର; ଜଞ୍ଜଳ ହେଲା ସଂସାର । ଗୋପାଳ
ବୋଲଇ, ଜେମା ଅନୁରୋ, ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ଅଟେ କର ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି ମଦନକୁ ଭର୍ଷନା ।

ଶବର ଟୋଳାଟା ଆଣି ନବରେ ପୁରୁର । ଜବାବ କେ
 ଦେଲି ତୋତେ ନବାବ କି ଭୁବି । ପଦ । ସୁଭାବେତ
 କଥାକୁଳା କି ଅଭାବ ମୋର । ବିଭା ଦେଲୁ ସେକି ଜେମା
 ଅନୁ ରୂପେ କର । ୧ । ଶରୀରସୁ ଶଶଧର କେ ବିଭା
 କରବ । ଜବା ଅଧରକୁ ମୋର ଅଭାବ ଦଟିବ । ୨ । ସେ
 ଭାବ ଲେଖି ଥିଲୁଟି ସେ ଭାବ ନକର । ଅଲଭ କରିଲୁ ମାତ୍ର
 କଲଭ ତୋହର । ୩ । କିଜୁହିବି ତୋତେ ମୁହିଁ ସୁଭାବେ
 ନଦନ । ସଭାରେ ହସିବେ କହେ ଗୋପାଳ ଚରଣ । ୪ ।

ଜେମାର ବିନୟ ।

ଶାନ୍ତ ହୋଇ ଶାନ୍ତକର ସବୁ ଦୋଷ ମୋର ।
 ଜ୍ଞାତବ ପୁରୁଷ ଭୁମ୍ଭେ କିଜୁହିବୁ ମାତର । ପଦ ।
 ବସୁକ ନୃପତି ଥିଲେ ଶିଶୁପାଳକୁ ବରଲେ ।
 ବୁଦ୍ଧଶୀଳି ହରିନେଲେ କାହୁଁ ଆସି ଶ୍ରୀଧର । ୧ ।
 ବୃଷାକନ୍ୟା ଚନ୍ଦ୍ରାବତୀ କେମନ୍ତେ ହୋଇଲ ଗୀତ ।
 ଗୋପାଳ ଚରଣ ଶକ୍ତି ସେ ଯାହାର ସେ ଗାହର । ୨ ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧି-ଆହେ ପଣ୍ଡା ବରଜ ମାନେ, ସେ ଅର୍ଦ୍ଧଆଳି
 ଆଶିବ ତାହାରୁ ବଳିଦେବ ।

ପଣ୍ଡା-ଯେ ଅ'ଜ୍ଞା ।

ହେ ପାପ ଛାତ୍ର ମାଣିନି, ଭକ୍ତ ଆତ୍ମକ ନାଶିନୀ,
ମହିଷା ମର୍ଦ୍ଦିନୀ ମା ଜଗତ ଉଦ୍ଧାର । ମୁଖେ ଭଜି ବନମାଳି,
ହସ୍ତେ ଧରି ଅର୍ଘ୍ୟ ଥାଳି, ଗୋପାଳ ବୋଲେ ମିଳେ
ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ବୀର ।

—❦—

ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ଠାରୁ ମନ୍ଦନର ଅର୍ଘ୍ୟଥାଳି ଗ୍ରହଣ ।

ମନ୍ଦନ—ହେ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ, ମୋତେ ଅର୍ଘ୍ୟଥାଳି ଦେଇ ତୁମ୍ଭେ
ସନ୍ଦାନକୁ ଯାଅ । ଅର୍ଘ୍ୟ ଥାଳି ନେଇ ଦୁର୍ଗାଙ୍କୁ ଦଣ୍ଡବତ
କରନ୍ତେ ହରି ହରି ବୋଲି ଖଡ୍ଗ ପକାଇ ଦେଲେ ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଧ—କି ବାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ, ତୁମେ ଅର୍ଘ୍ୟ ଥାଳି
ନେଇ ଯାଇ ନାହୁଁକି ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସ—ମୁଁ ତ ନେଇ ଯାଉଥିଲି, ମନ୍ଦନଭାଇ ମୋଠାରୁ
ଛଡ଼ାଇ ନେଲେ ।

❦❦❦❦❦

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧର ବିଳାପ ।

ଏସୁଖ ସମ୍ପତ୍ତିସବୁ ସାରିଲରେ । ପରେ ମନ ଚିନ୍ତି ପୁରୁ
ମାରିଲରେ । ପଦା ପାହାଳାଗି କଲି ଛନ୍ଦ, ସେଇ କରି ଗଲା
ଅନ୍ଧ । ଘୋବନ୍ଦଙ୍କ ମାୟାକୁ ନ ପାରିଲରେ । ୧ । ସେହି
ଦୁର୍ଗା ପାଶେ ଯାଇଁ ନିଜ ପ୍ରାଣ ହାରିବରେ । ଗୋପାଳକୁ
ଦୁଃଖ ପକ୍ଷୁ ଚାରିଲରେ । ୨ ।

ଦୁଷ୍ଟବୁଦ୍ଧ—ଆହା, ଏଭଳି ମୋପୁଅ ମନ୍ଦନ ବେନିଶାଣ
ହେଉ ପଡ଼ିବ । ଏତେକହି ନିଜ ଗଳାରେ ଖଡ୍ଗ ମାଲଲା ।

—❦—

କାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ, କାରୁ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ, ଧାର୍ଯ୍ୟାସ: ସବୁ ହେଲା
ଶେଷ । ବାଲି କାଲୁ ଯେତେ କୁଝ କରୁଥିଲେ ସତାସୁର
ଦୁହେଁ ହେଲେ ଶେଷ । ମଦନ ହୋଇଲେ ନରକଳି; ଶୁଣିବୁଣୁ
ବୁଦ୍ଧି ଗଲେ ତଳି । ପୁତ୍ରକୁ ଦେଖିଣ ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇଣ
ନିଜ ଗଲ ଫାଉଗ ଗଲା ଗଲି । ପଡ଼ିଛନ୍ତି ଦୁର୍ଗାଙ୍କ ସ୍ତମ୍ଭରେ
ଦେଖି ହାହାକାର ହେଲେ ନରେ । ଗୋପାଳ କହଇ ଶୁଣି
ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲା ଦୁର୍ଗା ସାଗରେ ।

ଚନ୍ଦ୍ରହାସ—ଅହା ଏପିତା ପୁତ୍ର ଦୋହେଁ ମୋହରିଯୋଗୁଁ
ମଲେ । ଯାହେଉ ମୁଁ ଏହି ଶତ୍ରୁଗ ଗଲାରେ ମାରି ମରିବି ।

ଦୁର୍ଗା—ରହରହ କୁମର ତୁ ବିଷ୍ଣୁ ଭକ୍ତ ତୋତେ ଅନେକ
କଷଟ କରି ଥିଲ, ମୁଁ କଲି ଖାଇବି । ତୁ ଯେ ବର ମାଗିବୁ
ସେ ବର ଦେବି ।

ଜୟ ଜୟ ଦୁର୍ଗେ ତ୍ରିତାପ ହାରିଣୀ, ଜୟଜୟ ଦୁର୍ଗା
କାଳିକା । ଝମ ଝମ ଝମକି ଗୁଲୁ ଗଲେଲମ୍ବେ ମୁଣ୍ଡ ମାଳିକା ।
ଲହ ଲହ ଜିହ୍ବା ଟହ ଟହ ହାସ ସହ ସହକିରୁ ଗହ ଗହଭାଷ ।
ବହ ବହ ମୁଣ୍ଡ ମାଳ ବିଷଣ୍ଣ, ଦୁଷ୍ଟଜନ ମାନ ଦଣ୍ଡିକା ।
ଏହିବର ଅସ୍ତ୍ର କରନ୍ତୁ ମା, କାବ ଦାନ ପାଅନ୍ତୁ ଏସୁର ଭାତ
ଏହି ସଶ ପୁର ଆଉ ଯେ ଜଗରେ ଗୋପାଳର ଦୁଃଖ ଖଣ୍ଡିକା ।

ଦୁର୍ଗା ମନ୍ଦିରେ ଲାଗିଛି କି ଉଛଳ । ଆଗେ ଉଠେ
ଦୁଷ୍ଟ ବୁଦ୍ଧି ପଛେ ଉଠେ ମଦନ । ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରହାସ
ତାହାର ହେଲା ପ୍ରକାଶ । ପୁରଗଲା ଦଶଦଶ ଗୁହଁ ଛନ୍ତି
ଦେବଗଣ । ଚନ୍ଦ୍ରହାସ ହେଲେ ରାଜା, କୁନ୍ତଳରେ ପାଲିପ୍ରଜା ।
ମଦନ ମନ୍ଦିରେ ଖଣି ଗୋପାଳ ପଦ ରଚନ ।

ଉତ୍କଳ ପ୍ରେସ ପୁସ୍ତକାଳୟ ।

ଅନ୍ତଃସ୍ଥ	ଟ ୦.୮	ବାବୁ ଚନ୍ଦ୍ର	ଟ ୦.୮
ଅକ୍ଷୟ ସଂହାର	ଟ ୦.୮୨	ବିଶ୍ୱମେଧ୍ୟ ଗୋପାଳା	ଟ ୦.୮
ଅଶ୍ୱମେଧ ଯଜ୍ଞ	ଟ ୦.୮	ବିଶ୍ୱାକ୍ଷର ବାବୁସାହୁବ୍ରହ୍ମ	ଟ ୦.୮
ଆଦିତ୍ୟ ଶିଖା	ଟ ୦.୮୫	ଧୂମ୍ରମଣି	ଟ ୦.୮
ଆଦିତ୍ୟ ସ୍ତବ	ଟ ୦.୮	ନିତ୍ୟକର୍ମ	ଟ ୦.୮୫
ଗହଳ ଇଂରାଜ ଶିଖା	ଟ ୦.୮	ନୂଆବୁ	ଟ ୦.୮
ବୃହତ ଉପେନ୍ଦ୍ରବଳ୍ଲ ସଙ୍ଗୀତ	ଟ ୦.୮୨	ନିତ୍ୟକର୍ମ	ଟ ୦.୮
ବେଲବାଇ ଗୀତ	ଟ ୦.୮୫	ନାବକେତ	ଟ ୦.୮୫
ଏକାଦଶସ୍ତକ	ଟ ୦.୮	ନରମେଧ ଯଜ୍ଞ	ଟ ୦.୮୨
କପିତଥାଣୀ	ଟ ୦.୮୫	ନବସମାଜ	ଟ ୦.୮୫
କମଳାକାନ୍ତ ଚଉତିଶା	ଟ ୦.୮୨	ପ୍ରଜାପତି	ଟ ୦.୮
କୌଶଲ୍ୟାବୋଧନ ଶିଖା	ଟ ୦.୮୨	ପ୍ରଭାତ ଅବତାର	ଟ ୦.୮
କୋଇଲି ମାଳିକା	ଟ ୦.୮	ପ୍ରସାଦସିଂହ	ଟ ୦.୮
ଗୋପୀବାଣୀ	ଟ ୦.୮୫	ବସୁଦେବ ଯଜ୍ଞ	ଟ ୦.୮
ଗୋନାଳକ ଶିଖା	ଟ ୦.୮	ବସୁମେଧ୍ୟ ଯଜ୍ଞ ଓ ୨ୟ	ଟ ୦.୮
ଗଙ୍ଗାମହାତ୍ମ୍ୟ	ଟ ୦.୮	ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ଯଜ୍ଞ ଶିଖା	ଟ ୦.୮୨
ଗୁଣସାଗର	ଟ ୦.୮	ବଳଦାସାମାୟା	ଟ ୦.୮
ଗଜକପାଳ	ଟ ୦.୮	ବସୁ ପୂର୍ବ	ଟ ୦.୮
ଗୁଣକମ୍ପଣୀ	ଟ ୦.୮	ବସୁପୁରୁଷୋତ୍ତମ	ଟ ୦.୮
ଜୈମିନି ସ୍ତବ	ଟ ୦.୮	ରସଗୋଷ୍ଠୀ	ଟ ୦.୮
ଜଗନ୍ନାଥ	ଟ ୦.୮	ରାଜବାଣୀ ସୁଅଙ୍ଗ	ଟ ୦.୮୨
ଜନାର ମେଳା	ଟ ୦.୮	ସୀତା ବଳାପ	ଟ ୦.୮୫
ବାହୁ-ବାବୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଯଜ୍ଞ	ଟ ୦.୮	ହରିନାମ ସଂକଳ୍ପ	ଟ ୦.୮୨

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ୍ ମହାବ୍ରାହ୍ମଣ ଶ୍ରୋତାବଳୀ ।

"ଉତ୍କଳ ପ୍ରେସ" ୮, ସେକ୍ଟ ଚନ୍ଦ୍ରପୁର ସ୍ଟେସନ, କଟକ, ଓଡ଼ିଶା ।

2035

ଉତ୍କଳ ଯେସ ପୁସ୍ତକାଳୟ ।

ଗ୍ରନ୍ଥୀ (ଭାଲପଟ୍ଟର ଛାପା)	ଟ ୧/୮	ଶିବା ମହାରାଜ	ଟ ୨/୮
ଦୈନିକ କବିତା	ଟ ୧/୮	କବିତା ଦ୍ରବ୍ୟ (ସଂସ୍କୃତ)	
କବିତା ସମାୟ	ଟ ୧/୮	ପୁରାଣସୂତ୍ର	ଟ ୧/୮
ଗ୍ରନ୍ଥୀ ପୁସ୍ତକ	ଟ ୧/୮	ଉତ୍କଳଶିଳ୍ପ	ଟ ୧/୮
କବିତା	ଟ ୧/୮	ସଙ୍ଗୀତ ରସରସିକ	ଟ ୧/୮
ଦ୍ରବ୍ୟମାନ ପଦାର୍ଥ	ଟ ୧/୮	କବିତା	ଟ ୧/୮
ଅକ୍ଷର ପଦାର୍ଥ	ଟ ୧/୮	ମଧୁସୂଦନ	ଟ ୧/୮
ରସରସିକ ପଦାର୍ଥ	ଟ ୧/୮	ସଦ୍‌ବୃତ୍ତ	ଟ ୧/୮
ପ୍ରସଙ୍ଗ	ଟ ୧/୮	ଉତ୍କଳ ପୁରାଣ	ଟ ୧/୮
ସଦ୍‌ବୃତ୍ତ	ଟ ୧/୮	ଶ୍ରେଷ୍ଠବୃତ୍ତ ପୁରାଣ	ଟ ୧/୮
ପ୍ରସଙ୍ଗ ମେଳା	ଟ ୧/୮	ଦାକ୍ଷିଣ୍ୟ ପୁରାଣ	ଟ ୧/୮
ପୁସ୍ତକ ପଦାର୍ଥ	ଟ ୧/୮	ଉତ୍କଳ ପୁରାଣ ପୁରାଣ	ଟ ୧/୮
କବିତା (ସଂସ୍କୃତ)			

ଶ୍ରୀମତୀଙ୍କ ମହାରାଣୀ ।

୮, ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଜେମସ ସୋହାର, ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶାର, କଲିକତା ।

(2035) ୧୯